

Verksamhetsberättelse för 2004

MJS - Styrgruppen för miljöstrategier i jord- och skogsbruk

1. Sammenfatning af virksomheden med årets vigtigste resultater

MJS arbete sker primärt enligt de riktlinjer som anges i *'Den nordiska miljöstrategin för jord- och skogsbruk 2001-2004'*. Under 2004 var det sista året som dessa riktlinjer utgjorde basen för MJS verksamhet.

MJS styrgrupp arbetar mycket extensivt och träffas bara två gånger per år. Gruppen är tvärssektoriell mellan miljö samt jord/skog och projektidéer och uppföljningar belyses därför från olika sakvinklar. Nedan visas arbetet under 2004 inom tre viktiga områden.

- A. Kulturlandskapet har varit i fokus under 2004. En ministerdeklaration, utformad av MJS, resulterade i en nordisk grupp på departementsnivå med uppgift att under två år se närmare på det nordiska jordbrukets framtida roller och kulturlandskap som resurs. Dessutom initierades två projekt med rödlistade arter inom östersjöområdet och där hästens roll i kulturlandskapet utvärderades.
- B. På det skogliga området har två viktiga projekt kommit igång. Dels Affornord med bl.a. uppgift att se på beskogningens konsekvenser för landskap och biodiversitet samt ett projekt om hur nya och gamla kulturlämningar inom skogsbruket bör hanteras.
- C. Ett tredje område som är politiskt intressant är ett projekt med uppgift att definiera faktorer som kan användas vid utvärdering av djurvälstånd inom Norden och Baltikum.

MJS informationsförmedling via nätet har under 2004 moderniserats. MJS har även i flera fall nyttjat de centrala info-tjänster som NMR erbjuder för att bättre nå ut med framkomna resultat, se punkt 5 nedan.

2. Opfyldelse af MHP mål, aktivitet og forventet resultat

MJS är en tvärssektoriell grupp som väger in både MHP samt jord- & skogssektorns mål i sitt arbete. Utöver detta har MJS även haft en egen handlingsplan under tiden 2001-04 som varit den primära riktninggivaren. Inför perioden 2005-08 kommer dock MJS inte att utarbeta en egen handlingsplan utan följer de övergripande sektorsmålen. Dessa vägs samman och kompletteras med frågor som blir aktuella på kort varsel och som bedöms få varaktiga politiska konsekvenser, se verksamhetsplanen för 2005.

MJS vill lyfta fram följande exempel på arbeten under 2004 med relevans för både MHP och Jord- & skogssektorns handlingsprogram.

- A. Inom hälsa och djurskydd finns nu preliminära resultat från det senare, som har nordisk-baltisk förankring, se ovan.
- B. Fyra av MJS projekt har på nordisk basis arbetet med vatten och möjligheter att bl.a. minska näringsläckaget. Det har gällt fosforutsläpp från lantbruket, växtnäring från trädgårdsföretag, hantering av klosettavatten samt EU's vattendirektiv. I samtliga projekt har uppslutningen och intresset varit stort och MJS ser projekten som skapare av nätverk för att öka det nordiska utbytet och därmed skapa bättre förutsättningar att lösa aktuella miljöproblem. Rapportering kommer under 2005.
- C. Även vad gäller kulturmiljö och biodiversitet har MJS initiativ, tillsammans med andra grupper inom NMR, skapat bättre förutsättningar att lösa dagens problem genom större idéutbyte och därmed bättre underlag för det praktiska arbetet på lokal nivå samt det mer övergripande internationella arbetet, se punkt 1A och 1B ovan.
- D. Vad gäller hållbar produktion och bioenergi arbetar MJS bioenergiprojekt som har sitt första seminarium under 2005. Här finns även NW Ryssland med.

3. Gruppens konkrete indspil til EK-M og MR-M møder

Under 2004 utformade MJS en ministerdeklaration till de nordiska jordbruksministrarna vid mötet i Akureyri på Island den 13 augusti.

MJS rekommenderade även vid samma tillfälle att pesticidgruppens nätverk skulle utnyttjas till en uppföljning av arbetet med pesticidutredningen, som publicerades 2004.

4. Gruppens konkrete indspil til internationale forhandlinger

Gruppens extensiva arbetsformer medger inga egna direkta inspel i internationella forum. Istället är målet att material framtagna inom de olika projekten skall fungera som underlag i dessa sammanhang. Så var t.ex. fallet med den nyligen publicerade rapporten från projektet 'Kulturlandskapet som resurs' där jordbruksministrarna rekommenderade en engelsk översättning som underlag inom EU-arbetet.

Även projekten om Djurvälstånd, Rödlistade arter och Traditional Rural Biotops har internationella kopplingar i sitt arbete. Sedan tidigare har dock det nordiska samarbetet stått i fokus varför resultaten huvudsakligen använts här.

5. Informationsvirksomhed

Under 2004 har MJS lagt över all sina projektuppgifter i en databas. Detta har inneburit en avsevärd rationalisering, samtidigt som valfria uppgifter, utan dubbelarbete, kan visas på Internet. Det senare har inneburit en tydligare exponering av de projekt som MJS stöder vilket i sin tur inneburit tydligare signaler till projektledarna hur deras resultat kan komma att användas. Även om detta arbete inte slutförts har det väckt uppmärksamhet bland andra grupper inom NMR och det pågår nu diskussioner om att använda samma databas även för övriga grupper.

Under 2004 har MJS i ökande utsträckning använt sig av NMR informationsavdelning och flera pressmeddelanden har gått ut om MJS projekt.

Under jordbruksministermötet på Island gavs också muntlig information om MJS kulturlandskapsprojekt.

Under 2004 har följande rapporter publicerats:

- Jordbrukslandskapet som resurs, se TemaNord 2004:537
- Nordisk samarbeid for redusert bruk av pesticider, se TemaNord 2004:542

6. Samarbejde med andre grupper og sektorer

Samarbetet mellan grupper har uppmuntrats vid flera tillfällen. Bl.a. har rådgivarna vid NMR i Kph ordnat mötet mellan sekreterarna som lett till ökade kontakter och fler samarbeten. Av de projekt som pågick eller publicerades under någon del av 2004 har följande skett i samarbete.

- Rödlistade arter i Norden och Östersjöregionen, i samarbete med NFK.
- Kulturmiljö i de nordiska ländernas skogsbruk, i samarbete med NFK.
- Kartläggning av projekt kring avloppssystem för klosettwater ..., i samarbete med PA-gruppen.
- Lantbrukets kulturlandskap, i samarbete med NFK. Avslutat 2004.
- Traditional Rural Biotopes and Landscapes, i samarbete med NFK. Avslutat 2004.

Under 2004 har vi dessutom beslutat om ytterligare projektsamarbeten med bl.a. Kemikaliegruppen och Miljö- och Data-gruppen.

7. Projektkatalog

Följande projekt har pågått eller publicerats under 2004:

- 04-9 Nordisk Plantevern Varsling för Redusert Plantevernsmiddelbruk
- 04-8 Nordisk forsøgssamarbejde - analyse og institutionel forankring
- 04-7 Växtnäringsutnyttjande och gödslingsstrategier i grönsaksodlingen på friland
- 04-6 Hästen en resurs för levande landskap
- 04-5 Kulturmiljö i de nordiska ländernas skogsbruk
- 04-4 Affornord. Genopbygning af skogsresurser i nordvest Norden
- 04-3 Biobrånse som miljöfaktor och landskapsresurs
- 04-2 Dyrevelferd i økologisk landbrug
- 04-10 Jordbruget som kulturbærer - nordisk/europeisk workshop for forskere og forvaltere
- 04-1 Rödlistade arter i Norden och Östersjöregionen
- 03-3 EU's Vattendirektiv
- 03-2 Kartläggning av projekt kring avloppssystem för klosettatten ...
- 03-1 Risikovurdering af fosfortab og erosion i de nordiske lande
- 02-1 Informationsdatabas för ekologiskt utsäde och sorter till grönsaksodling
- 01-1 Metanoxidation som integrerad miljöindikator

Slutredovisning under 2004

- Jordbrukslandskapet som resurs, se TemaNord 2004:537
- Nordisk samarbeid for redusert bruk av pesticider, se TemaNord 2004:542

För mer information se: <http://www.norden.org/MJS/>

8. Gruppens sammensætning

Gruppen består av två representanter från varje land. En representerar miljö samt en från jord/skogsbrukssektorn.

- Danmark: Poul Arne Iversen, Pernille Weile
- Finland: Kirsti Krogerus, Ilkka Reponen
- Island: Audur Sveinsdóttir (ordf), Sigurdur Thráinsson
- Norge: Kjersti Gram Andersen, Kristin Orlund
- Sverige: Anders Emmerman, Anna Lind
- Åland: Helena Blomqvist
- Sekr: Magnus Grøntoft

Adresser kan nås på: <http://www.norden.org/MJS/sk/members.asp>

Formellt finns Genresursrådet som undergrupp till MJS, men i praktiken fungerar den som en självständig grupp.

9. Økonomisk redegørelse

Som kommentar till ekonomin skall följande framhållas:

- Gruppen har bara utgifter för projekten, sekreterartjänsten samt mindre utgifter i samband med MJS möten.
- Då vissa tidigare projekt inte använt hela sin budget, genomförde MJS under 2004 ovanligt många projekt. Denna situation är avsiktlig då flera tidigare projekt, t.ex. eko-, kulturlandskap- och pesticidprojekten, hade som syfte att föreslå uppföljningsprojekt. Genom de reserverade medlen kunde flera av dessa genomföras under 2004.

Ekonomisk översikt för MJS 2004 (i DKK)

Projekt	Beviljade medel från MJS	Summa utbetalt	Budget 2004, DKK	Utbetalt 2004, DKK	Budget 2005, DKK
Årets budget			3 000 000		3 000 000
Återbet. + kvarvarande medel, obundna			646 052		75 567
Årets tillgångar			3 646 052		3 075 567
Ej utbetalda projektmedel, bundna			1 067 014		1 443 994
Jordbruket som kulturbærer	180 000		180 000		
Nord Plantevern Varsling	100 000		100 000		
Precisionsjordbruk	100 000		100 000		
Indicators for genetic div	20 000		20 000		
Nordiskt biogasprojekt	350 000				350 000
Nordisk försøgssamarbejde	85 000		85 000		
Stad-Land	70 000		70 000		
Skyddade områden	250 000		250 000		
Udveksling af datasæt...	400 000				400 000
Pest Monitoring Network.	200 000				200 000
Rödlistade arter & biotoper 2004-06	300 000	100 000	100 000	100 000	200 000
Genopbygning af skogsres. 2004-06	650 000	250 000	250 000	250 000	400 000
Biobränsle 2004-06	390 000	57 440	300 000	57 440	90 000
Kulturmiljö i skogsbruket 2004-06	100 000		0		100 000
Dyrevelferd 2004-05	300 000	95 000	200 000	95 000	100 000
Hästen en resurs 2004-05	350 000		200 000		150 000
Växtnäring i grönsaksodling 2004-05	300 000	80 000	200 000	80 000	100 000
Reducerad användning av pesticider, 2002-03	375 000	285 000			
Metanoxidation som integrerad miljöindikator, 2001-03	1 540 000	1 290 000			
Infodatabas för ekologiskt utsäde, 02-04	1 200 000	1 000 000	400 000 */	600 000	200 000 */
Traditional Rural Biotopes..., 2001-03	550 000	491 050		41 050	
Lantbrukets kulturlandskap, 2002-03	500 000	500 000		100 000	
Fosforurlakning och WFD (EU vattendirektiv), 03-04	400 000	170 000	200 000		
Seminarium WFD EU's vattendirektiv, 2003-04	250 000				
Hushållsavloppsvatten, 2003-04	200 000	120 000	100 000	120 000	
Genresursrådet			350 000	350 000	400 000
Evaluering			100 000		
Sekretariat			275 000	279 469	290 000
Oförutsedda utgifter			30 000		95 567
Virkemidler ...			49 485	49 485	
Innovativa..., minussaldo			11 000		
Pesticidrapport				4 047	
Summa budget			3 570 485		3 025 567
Summa årets förbrukn				2 126 491	
Återbet. + kvarvarande medel			75 567		
Ej utbetalda kontraktmedel				1 443 994	
Totalt			3 646 052	3 570 485	

Sekretariatets utgifter har fördelats sig på 220 000 DKK i lön, försäkring, pension etc., 43 000 DKK i resor samt 16 500 DKK i övriga omkostnader.

Linköping den 18 januari 2005
Magnus Gröntoft, Sekreterare i MJS